

נ.צ.: 17000-17200.13450-13500 גוש: 30546 ועוד
 הכרזת האתר: י- 4318 עמ' 3908 13.7.95 ועוד
 רחוב: דרך יגאל ידין IAA: 4516,17,22,23,24/0 ועוד
 תאור כללי: טראסות עתיקות, מחצבות, מערות
 הקשר סביבתי: נוף חקלאות מסורתית, אתר בשטח פתוח.

שמות אחרים: ואדי אום אל עמד.

יעוד המקום: שטח נופי פתוח
 בעלות: ?
 מפעיל המקום: אין
 שימוש כיום: שטח פתוח ללא שימוש.

גודל: גדול מאוד כ- 750 דונם.
 חפירות: צפיריס ו', קלונר ע' (סקר).
 ניצפות: גבוהה.
 תיצפות: גבוהה.

תאור הממצאים:

שרידי מתקנים חקלאיים, מבנים, מערות קבורה ומחצבות עתיקות. לאורך תוואי הנחל אותרו שרידי דרך קדומה, חציבות במשטח הסלע, בורות מים וטראסות הרוסות למחצה, שרידי מבנה מלבני על המדרון הצפוני, חציבות דמויות אפסיס (קפלה?). בקרבת אפיק הנחל מצויות מדרגות עיבוד ורוגם (קוטר כ- 8 מ') כן נמצאו גתות, מערות טבעיות, קולומבריום חצוב במתאר דמוי צלב, במורדות שכונת רמות אשכול. [אתר אום אל עמיד (16) מצוי בתחום אתר זה]

נחל צופים: מחצבה קדומה

תקופות: חשמונאית, הרודיאנית, רומית, ביזאנטית.

רמת השתמרות: בינונית.

ממצא מיוחד: ---

פוטנציאל לחפירה עתידית: 1, 2, 3, 4, 5

מידע נוסף:

יחס אתר-סביבה:

ערוץ נחל צופים מהווה 'ריאה ירוקה' בין השכונות הבנויות מצפון ומדרום, ונשתמרו בו שרידי תרבות חקלאית עתיקה.

נגישות: נמוכה. דרך עפר משובשת מלווה את ערוץ הנחל לאורך הגדה הדרומית.

שימור:

מצב השתמרות: גרוע. בהעדר תחזוקה, מצבם של חלק מהשרידים הולך ומתדרדר, אולם, כל עוד לא מתבצעות פעולות בנייה ופיתוח (כדוגמת עמק הארזים), לא קיים איום על עתיד הממצאים מבחינת היזמות והפיתוח.

טכנולוגיות: חציבה בסלע (מערות, מחצבות), בניית גויל (שומרות, מדרגות חקלאיות), בניית גזית (שרידי מבנים).

מסקנות: האתר בעל ערך רב כדוגמה לנוף חקלאי-מסורתי ששרד.

1. קיימת חשיבות רבה בשמירה על השומרות, המדרגות החקלאיות, שרידי המבנים ושאר המאפיינים של אזור זה מפני פיתוח והרס הנוף.
2. קיים פוטנציאל בעידוד הביקור באתר בשיתוף עם גורמים קהילתיים/עירוניים או גורמים חיצוניים (החברה להגנת הטבע ועוד).
3. יש לבצע עבודות שימור באתר.
4. יש לדאוג לתחזוקה שותפת באתר.
5. יש לדאוג למערכת הסברה/המחשה קבועה באתר וסמוך לו.
6. אין לאפשר בנייה במורדות הנחל.

היחס לאתרים נוספים בסביבה הקרובה: בתחום הנחל מצויה 'מערת אם אל עמד' (16). 'מערת האשכולות' (17) ו'סנהדריה' (18) מצויים אף הם בסמוך.

יחבנות היירושת: רנוויח/גרוהה ררמה עירונית (לאחר היחוח ונול)

☐	ערך ארכיאולוגי מיוחד
☐	ערך היסטורי
☐	ערך דתי-תרבותי
☐	ערך אדריכלי/טכנוי
☒	מייצג תקופה
☒	ערך נופי
☐	נדירות
☐	רמת השתמרות
☒	מקבץ
☒	פגיעות

כוכים במערת קולומבריום.

ביבליוגרפיה:

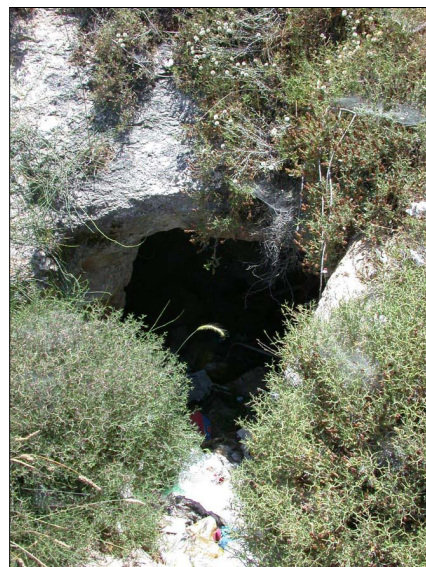
סקר ירושלים [102] אתרים 161-147, 167-163, 168, 179

תאריך עדכון: קיץ 2002

ממלא הנתונים:
שחר פוני – אדריכל
גדעון סולימני – ארכיאולוג

מחצבות עתיקות

פתח מערה

שרידי טראסות עתיקות

שרידי טראסות עתיקות

מבט לכיוון צפון

סימני חציבה בסלע